

Правила за безопасно поведение при земетресение

Земетресението е природно бедствие, което не може да бъде предсказано, ето защо разрушенията и щетите, които то нанася, са големи. Неговата продължителност не е голяма, но последствията са тежки. Най-опасните сеизмични зони в България, в които могат да се регистрират земетресения с магнитуд 6,5 - 7,0 и по-голям са Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската.

Силата на земетресенията се оценява по техния магнитуд. Магнитудът се определя по скалата на Рихтер и изразява енергията, освободена в огнището. Изчислява се по записите от сеизмографите. Терминът „магнитуд“ е възприет в цял свят, и когато искаме да изразим големината на енергията на едно земетресение, употребяваме тази мярка.

Но когато трябва да изясним какви са пораженията от труса в дадено място и въздействието му върху околната среда и хората, използваме степента на усещане. **Интензивността** (в степени) се определя от лични наблюдения над ефекта от труса върху хората, конструкциите и земната повърхност на дадено място. Въздействията, които земетресенията оказват върху земната повърхност, се отчитат по сеизмични скали. Използва се 12 степенната скала на Медведев – Шпонхойер – Карник (МШК-64). От 1996 г. в Европейския съюз се използва Европейска макросеизмична скала (EMS).

ПОДГОТОВКА ПРЕДИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

1. Проиграйте мислено поведението си при възникване на земетресение. Подгответе си на удобно място фенерче с нови батерии, аптечка за първа помощ, храна и вода, кърпа, топли дрехи, здрави обувки, мокри кърпички, кибрит, чантичка с документи, пари и ценни вещи и портативен радиоприемник.

2. Определете кои са най-безопасните места в дома ви. Имайте предвид, че най-опасни са асансьорите, стълбите, външните стени, прозорците и балконите. Не е безопасно да стоите под големи полилеи и близо до стъклените секции и високи мебели. Кухнята също е потенциално опасно място заради техниката там и висящите шкафове по стените. Сравнително безопасно е под някоя стабилна маса, под бюро, под легло, в празен коридор или под касата на вратата.

3. Съхранявайте пожароопасни вещества и отрови в плътно затворени съдове. Закрепете здраво мебелите в къщи и не поставяйте лесно падащи предмети на опасни места.

ПО ВРЕМЕ НА ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

1. Най-важното е - запазете спокойствие, не изпадайте в паника. Ако сте вътре в сграда, бързо се опитайте да отидете на вече избрано от вас безопасно място. Не излизайте, освен ако не можете да стигнете навън за по малко от 10 секунди. Ако е нощно време и спите, наметнете се през глава с вашата завивка, но така, че краката ви да са напълно свободни. Трусът може и да се засили и да продължи повече време. Даже и да се уплашите, не правете нищо необмислено, стойте и изчакайте края. Това би бил евентуалния най-добър вариант.

2. Ако сте навън си потърсете бързо най-подходящото място - открито пространство без потенциални падащи неща отгоре, далеч от сгради и

електропроводи. Не е добре да сте застанали над решетки или шахти. Избягвайте близост до електрически стълбове и трансформатори.

3. Ако шофирате превозно средство, веднага отбийте извън движението и спрете на безопасно място - по възможност по-далеч от електрически стълбове (далекопроводи) и блокове или мостове. Ако земетресението ви завари в обществен транспорт, най-добре се хванете здраво и изчакайте вътре края му.

4. Ако се намирате в публична сграда с много хора, не изпадайте в паника. Не бягайте с всички останали към изходите. Подберете набързо място до вътрешна стена (без прозорци), клекнете, хванете си главата с ръце и се опитайте да заемете колкото се може по-малко място. Ако сте с яке, метнете си го на главата.

СЛЕД ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

1. Проверете как са всички. Ако някой спешно се нуждае от бърза помощ, му я окажете веднага.

2. По най - бързия начин изключете газта, тока, водата и другите комуникации.

3. Вземете бързо всичко, което сте приготвили за подобни случаи, и излезте навън. Не ползвайте асансьора! Осигурете безопасност и предимство на децата, жените и възрастните хора! Отидете на открито място. Отдалечете се най-малко на разстояние равно на височината на най-близката постройка. Не заставайте под далекопроводи, електрически, трамвайни и тролейбусни мрежи.

4. След като сте сигурни, че вие и семейството ви сте в безопасност, окажете първа помощ на пострадалите.

5. Вижте дали работи мобилния ви телефон и ако е така, се свържете с вашите близки и роднини. Ако имате радио го включете и слушайте новините. Следете указанията на местните органи и аварийно – спасителните служби.

6. Не разчитайте на помощ в първите няколко часа. Организирайте сами най-неотложните действия. Не влизайте в повредени здания, очаквайте нови трусове, които при по-силни земетресения неизбежно следват. Търсете затрупани хора и обозначете мястото.